

**MINISTER
ROLNICTWA I ROZWOJU WSI**

Warszawa, 23 września 2021 r.

Znak sprawy: DHZ.zch.870.85.2021

Pan
Krzysztof Maciejak
Przewodniczący Rady Gminy
Wadowice Górne
Wadowice Górne 116
39-308 Wadowice Górne

Dotyczy: Stanowiska Rady Gminy z dnia 3 września 2021 r. w sprawie Afrykańskiego Pomoru Świń (ASF)

Szanowny Panie Przewodniczący,

w nawiązaniu do Stanowiska Rady Gminy z dnia 3 września 2021 r. w sprawie Afrykańskiego Pomoru Świń (ASF) uprzejmie informuję, co następuje.

Zwalczanie chorób zakaźnych zwierząt, co za tym idzie ASF odbywa się na podstawie przepisów sporządzonych i przyjętych na poziomie Komisji Europejskiej, które jednolicie obowiązują wszystkie państwa członkowskie Unii Europejskiej, w tym Polskę.

Działania na rzecz zapobiegania i zwalczania ASF na terytorium Polski, w odniesieniu do dzików koncentrują się między innymi na ich odstrzale, jak i eliminacji ze środowiska padłych osobników, jako czynnika sprzyjającego przetrwaniu wirusa ASF w środowisku naturalnym oraz jego rozprzestrzenianiu się w populacji, a także – potencjalnie – przenoszeniu choroby do gospodarstw utrzymujących świnię.

Redukcja populacji dzików powinna być przy tym realizowana na terytorium Polski w sposób ciągły, w pierwszej kolejności w ramach planowej gospodarki łowieckiej i – uzupełniająco – poprzez wykonywanie odstrzałów sanitarnych nakazywanych w drodze

Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi
ul. Wspólna 30, 00-930 Warszawa
telefon: +48 22 250 01 18, e-mail: kancelaria@minrol.gov.pl
www.gov.pl/rolnictwo

rozporządzeń powiatowego lekarza weterynarii lub wojewody (na wniosek wojewódzkiego lekarza weterynarii) i wykonywanych przez myśliwych zrzeszonych w Polskim Związku Łowieckim.

Zarządzanie populacją dzika odbywa się na podstawie rocznych planów łowieckich sporządzanych przez dzierżawców i zarządców obwodów łowieckich na każdy łowiecki rok gospodarczy. W odniesieniu do dzika, po zmianach prawa dokonanych w 2017 r., w rocznych planach łowieckich określa się jedynie minimalną liczbę dzików do pozyskania, górną granicę pozostawiając otwartą. W ten sposób planowanie łowieckie umożliwia efektywną realizację obniżenia liczebności dzika.

Zasady gospodarki łowieckiej w tym zasady dotyczące: działalności Polskiego Związku Łowieckiego oraz kół łowieckich, ustalania właściwej liczebności populacji poszczególnych gatunków zwierzyny przy zachowaniu równowagi środowiska przyrodniczego, odstrzału redukcyjnego, zastępczego, czy rocznych planów łowieckich lub wieloletnich łowieckich planów hodowlanych, określają przepisy ustawy z dnia 13 października 1995 r. Prawo łowieckie (Dz. U. z 2020 r. poz. 1683).

Stosownie do ww. ustawy gospodarka łowiecka prowadzona jest w obwodach łowieckich przez dzierżawców lub zarządców, m. in. w oparciu o roczne plany łowieckie i wieloletnie łowieckie plany hodowlane.

Stosownie do art. 8a ww. ustawy roczny plan łowiecki jest sporządzany na okres od dnia 1 kwietnia do dnia 31 marca roku następnego (łowiecki rok gospodarczy), w szczególności na podstawie inwentaryzacji zwierzyny.

Przed ostatecznym zatwierdzeniem **roczne plany łowieckie są przekazywane do zaopiniowania przez właściwego terytorialnie: wójta, burmistrza lub prezydenta miasta oraz właściwej terytorialnie izby rolniczej.** W przypadku nadmiernego zagęszczenia zwierząt łownych podmioty te mogą wnioskować o podniesienie limitów odstrzałów.

Zgodnie z art. 8a ust. 19 pkt 7 ww. ustawy zmianę rocznego planu łowieckiego dopuszcza się w przypadku podejrzenia wystąpienia albo wystąpienia choroby zakaźnej zwierząt podlegającej obowiązkowi zwalczania na podstawie przepisów ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt (Dz. U. z 2020 r. poz. 1421).

Zgodnie z art. 6 ustawy z dnia 13 października 1995 r. Prawo łowieckie, naczelnym organem administracji rządowej w zakresie łowiectwa jest aktualnie minister właściwy do spraw środowiska. Natomiast, o ile ww. ustawa nie stanowi inaczej, administrację w zakresie łowiectwa, co do zasady, sprawuje samorząd województwa.

Reasumując, regulacja poziomu populacji zwierzyny łownej, w tym dzików, powinna się odbywać w szczególności w ramach planowej gospodarki łowieckiej, za której realizację odpowiadają w szczególności myśliwi – zrzeszeni w Polskim Związku Łowieckim, którego działalność podlega aktualnie nadzorowi ministra właściwego do spraw środowiska.

Instytucja odstrzału sanitarnego¹ powinna być natomiast stosowana uzupełniająco w stosunku do planów łowieckich, jedynie w sytuacji zagrożenia wystąpienia lub wystąpienia choroby zakaźnej zwierząt podlegającej obowiązkowi zwalczania i w celu ograniczenia ryzyka szerzenia się danej choroby na określonym terenie spowodowanego stwierdzeniem nadmiernej populacji zwierzyny, nieuwzględnionej w planach łowieckich.

W odniesieniu do odszkodowań uprzejmie informuję, że w polskim porządku prawnym są one wypłacane ze środków budżetu państwa w przypadkach określonych w ustawie z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt. W związku z powyższym hodowcy świń, u którego w gospodarstwie wystąpił ASF, zgodnie z art. 49 ww. ustawy, za świnie, zabite lub poddane ubojowi z nakazu powiatowego lekarza weterynarii, przysługuje odszkodowanie ze środków budżetu państwa w wysokości wartości rynkowej zwierzęcia. Zgodnie z art. 49 ust. 5 ww. ustawy odszkodowanie ze środków budżetu państwa przysługuje również za zniszczone z nakazu organu Inspekcji Weterynaryjnej przy zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt podlegających obowiązkowi zwalczania produkty pochodzenia zwierzęcego w rozumieniu przepisów o produktach pochodzenia zwierzęcego, pasze oraz sprzęt, który nie może zostać być poddany odkażaniu.

Decyzję w przedmiocie przyznania odszkodowania podejmuje powiatowy lekarz weterynarii, który przed jej wydaniem obowiązany jest do ustalenia, czy istnieją przesłanki do odmowy jego wypłaty, o których mowa w art. 49 ust. 7 ustawy o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt.

¹ Odstrzał sanitarny może zostać nakazany w drodze rozporządzenia (aktu prawa miejscowego) odpowiednio przez powiatowego lekarza weterynarii lub wojewodę, na podstawie art. 45 ust. 1 pkt 8 lub art. 46 ust. 3 pkt 8 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt (Dz. U. z 2020 r. poz. 1421).

Decyzja powiatowego lekarza weterynarii jest ostateczna. Niemniej jednak, posiadacz zwierząt niezadowolony z jej rozstrzygnięcia, ma prawo w terminie miesiąca od dnia jej doręczenia, wnieść powództwo do sądu rejonowego.

Postępowania administracyjne odbywają się na bieżąco i sukcesywnie wydawane są decyzje administracyjne w powyższym zakresie. Wypłata należnych hodowcom środków finansowych z tytułu odszkodowań następuje w najkrótszym możliwym terminie.

Odnosząc się do kwestii metod zwalczania ASF, w tym zabijania świń zdrowych, świń uprzejmie informuję, że zgodnie z art. 44 ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt w celu zwalczania chorób zakaźnych zwierząt podlegających obowiązkowi zwalczania powiatowy lekarz weterynarii, w drodze decyzji, może nakazać zabicie lub ubój zwierząt chorych lub zakażonych, podejrzanych o zakażenie lub o chorobę albo zwierząt z gatunków wrażliwych na daną chorobę zakaźną zwierząt.

Jednocześnie należy zauważyć, że ze względu na różnorodność sytuacji, pojawiających się w trakcie zwalczania danej choroby zakaźnej zwierząt, wybór środków stosowanych przez organy Inspekcji Weterynaryjnej, jest uzależniony od konkretnego przypadku i sytuacji epizootycznej w terenie.

Art. 44 ust. 1 pkt 4 ww. ustawy przewiduje możliwość uboju lub zabicia zwierząt z gatunków wrażliwych na daną chorobę. Jednakże decyzja o ewentualnym zastosowaniu tego środka przy zwalczaniu choroby zakaźnej zwierząt pozostaje ostatecznie w kompetencji właściwego miejscowo powiatowego lekarza weterynarii.

Jednocześnie mając na uwadze trudną sytuację rolników utrzymujących świnie Ministerstwo uprzejmie informuje, że uruchomiony został Program wsparcia gospodarstw utrzymujących świnie. Program obejmuje już istniejące lub zmodyfikowane oraz nowe instrumenty zapewniające realizację działań w zarówno prewencyjnych, jak i wspierających odbudowę gospodarstw dotkniętych skutkami występowania ASF w Polsce. Poszczególne instrumenty wsparcia są już realizowane lub niedługo będą uruchamiane.

Pomoc dla rolników w ramach tego programu obejmuje:

- bioasekurację gospodarstw,
- eliminację następstw zjawiska zaniżonej ceny skupu żywca w strefach ASF,
- osłonę zaciągniętych zobowiązań cywilnoprawnych,
- odbudowę pogłowia świń,

- wsparcie w zakresie przetwórstwa i skracania łańcucha dostaw.

Szczegółowe informacje dotyczące przedmiotowego programu są dostępne na stronie podmiotowej MRiRW pod adresem: <https://www.gov.pl/web/rolnictwo/asf--rusza-program-wsparcia-gospodarstw-utrzymujacych-swinie>.

Informacje odnośnie poszczególnych form pomocy wskazanych w ww. programie dostępne są również na stronie internetowej Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa.

Z poważaniem

z up. Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi

Szymon Giżyński
Sekretarz Stanu
/podpisano elektronicznie/